

Kammarrätten i Stockholm
Box 2302
103 17 Stockholm

Besvär.

Klagande	Anonym under pseudonymen "Zenon Panoussis", med e-postadress < zp@qdh.nl >.
Överklagat beslut	Försäkringskassans beslut 2005-09-22 under dnr 115397/2005 att avslå min ansökan om kopior av kassans vårdgivarblanketter i pdf-format.
Yrkande	Att kammarrätten bifaller min ansökan till kassan enligt ansökans ursprungliga lydelse.
Grunder	1. De begärda blanketterna är allmänna handlingar som, också enligt det överklagade beslutet, inte omfattas av sekretess. Undantaget i tryckfrihetsförordningens 2 kap, 13 §, 1 st, 2a meningen, är inte tillämplig. Handlingarna måste därför lämnas ut enligt huvudregeln i samma lagrum. 2. I andra hand, faller utlämnandet av kopior i detta specifika fall under försäkringskassans skyldigheter enligt förvaltningslagens 4 § och bör bifallas av den anledningen. 3. I tredje hand görs gällande att försäkringskassan har lämnat ut samma handlingar i samma form till andra sökanden under motsvarande omständigheter, varför likabehandlingsprincipen måste leda till att handlingarna också måste lämnas ut till mig.
Bevisning	Jag ber att få återkomma med bevisuppgift när jag har tagit del av försäkringskassans inställning i målet och det därigenom står klart vilka sakomständigheter som eventuellt behöver bevisas. I dagens läge framstår ingen sakomständighet som stridig i sig.
Bakgrund	Min ansökan avser försäkringskassans vårdgivarblanketter. Försäkringskassan tillhandahåller dessa blanketter i pdf-format till läkare och andra som har ett legitimt behov av dem.

I augusti 2005 började jag utveckla ett databaserat journal-föringssystem för läkare. Systemet omfattar, bland annat, möjligheten att fylla i och skriva ut vårdgivarblanketterna, varvid ett antal givna uppgifter, som t ex patientens namn, adress och personnummer, såväl som läkarens praktik- och debiteringsuppgifter, förs in i blanketten automatiskt av systemet med arbetsbesparing för läkaren som följd. Den således ifyllda blanketten sparas därefter automatiskt i patientens journal.

Försäkringskassan kräver, genom tvingande bestämmelser i RFVFS och FKSS, att läkarintyg skall lämnas på de av försäkringskassan fastställda och tillhandahållna blanketterna. Det är således inte möjligt för läkare och andra vårdgivare att inge intyg till kassan på godtyckligt utformade blanketter, även om dessa skulle innehålla samtliga av försäkringskassan krävda uppgifter för respektive ärende.

Till följd av försäkringskassans tvingande bestämmelser, men också på grund att det är mest rationellt ur alla synpunkter sett för alla inblandade parter, har jag baserat mitt journalsystem på de av försäkringskassan fastställda blanketterna. Således, för att alla kunna bygga systemet, behöver jag blanketterna ifråga i originalformat.

I augusti detta år bad jag försäkringskassan om sina vårdgivarblanketter i pdf-format och förklarade därvid anledningen till min begäran. När försäkringskassan visade sig allmänt motvillig till min begäran, grundade jag den formellt på tryckfrihetsförordningens rätt till kopior av allmänna handlingar. Efter viss skriftväxling avtog försäkringskassan min ansökan med hänvisning till undantaget för ADB-uppgifter i TF 2:13, med tillägget "Försäkringskassan kommer heller inte av serviceskäl att tillmötesgå begäran". Detta avslag omfattas inte av överklagandet, utan framförs här endast som en del av bakgrunden till talan.

Jag erhöll ett antal av de då begärda blanketterna i pdf-format från en av mina kunder, en läkare som har själv erhållit dem från försäkringskassan.

Jag upptäckte sedermera att jag fortfarande saknade flera av de blanketter som behövs till mitt journalsystem. Detta föranledde mig att på nytt ansöka hos försäkringskassan om blanketterna ifråga. Det är försäkringskassans beslut i detta senare ärende som är föremål för detta överklagande. Beslutet ifråga var, bortsett från en aningen mer utförlig redogörelse för dess bakgrund, identiskt med det tidigare beslutet, inklusive frasen "Försäkringskassan kommer heller inte av serviceskäl att tillmötesgå din begäran".

Av tekniska skäl, främst till följd av att försäkringskassan läser in blanketterna till dataformat, är det av vikt att de av läkarna inskickade blanketterna håller en hög grad av överensstämmelse

med försäkringskassans originalblanketter. Detta har försäkringskassan själv aktivt framhållit i sin korrespondens med mig. Även små avvikelser i storlek, kontrast eller positionering på papperet kan leda till inläsningsfel, vilka i sin tur leder till merarbete och handlägningsförseningar som inte endast drabbar försäkringskassan själv, utan främst drabbar den utskrivande läkaren och dennes patient. Eftersom patientens intresse i sammanhanget oftast är sjukpenning, leder eventuella förseningar i utbetalningen därav till avsevärda olägenheter för patienten och därmed till lika avsevärda olägenheter för mig gentemot min kund, läkaren, om utbetalningsförseningarna för hans patienter skulle visa sig bero på brister i det journalsystem som jag levererat.

Försäkringskassan har endast förvägrat mig blanketterna i pdf-format. Försäkringskassan har haft den motsatta inställningen beträffande papperskopior av samma blanketter och har faktiskt lämnat ut till mig papperskopior av de flesta av de begärda blanketterna. Jag skulle således kunna scanna in de papperskopior som jag erhållit och använda dem till mitt journalsystem istället för de begärda kopiorna i pdf-format.

Den enda skillnaden mellan de papperskopior som försäkringskassan har redan lämnat ut till mig och kopiorna i pdf-format som detta överklagande avser, är att inscannade papperskopior i mitt journalsystem skulle leda till en betydligt sämre teknisk kvalitet hos de intyg som skickas av läkarna till försäkringskassan, med alla de ovan nämnda negativa konsekvenserna som följd.

Mot denna bakgrund framstår försäkringskassans vägran att lämna ut blanketterna ifråga i pdf-format som ologisk, småaktig, självmotsägande och självdestruktiv. Genom sin vägran att lämna ut blanketterna i pdf-format skyddar försäkringskassan inget skyddsvärt intresse, utan skadar alla inblandade, inklusive sig själv, helt utan rationell anledning. Jag har tyvärr inga ord som är adekvata nog att beskriva detta förhållande, som inte också vore högst olämpliga för användning i detta forum.

Utveckling av
grunderna för talan

ADB-undantaget i TF 2:13, 1 st, 2a meningen, tar sikte på handlingar som *innehåller* uppgifter för ADB, som t ex magnetband med personuppgifter o dyl. När kopia av uppgifter på ett ADB-medium begärs, får uppgifterna enligt TF lämnas som utskrift istället.

De vårdgivarblanketter i pdf-format som är aktuella i detta mål innehåller inga uppgifter alls, utan *är i sig* den begärda handlingen. ADB-undantaget i TF 2:13 kan inte tolkas som att handlingar aldrig behöver lämnas ut i elektronisk form, särskilt inte i en tid då myndigheterna alltmer övergår till elektronisk dokumenthantering. I de fall då en allmän handling har upprättats och förvaras i original i elektronisk form, som nu är fallet (försäkringskassans tryckta blanketter framställs från elektroniska original i pdf-format), måste rätten till kopia med nödvändighet avse det elektroniska originalet och inte en undermålig

papperskopia av det.

Slutligen måste framhållas att elektroniska dokument innehåller information som inte framkommer vid utskrift på papper. Således innehåller pdf-dokument uppgift om framställaren, framställningsdatum och -tid, det program och operativsystem som använts för framställningen, samt andra liknande uppgifter. Dessa uppgifter utgör en del av handlingen som medborgaren enligt TF har rätt att ta del av, och får därför inte undandras honom. Eftersom dessa uppgifter inte framgår av en pappersutskrift, måste vid begäran det elektroniska originalet lämnas ut.

Sammanfattat innebär dessa resonemang att ADB-undantaget i TF 2:13 är tillämpligt på handlingar och uppgifter som kan återges i oförändrad form, med bekvämlighetsförlust för mottagaren men utan informationsförlust, i pappersutskrift, men inte annars.

Beträffande andrahandsgrunden kan följande sägas.

Myndigheternas lagstadgade servicesskyldighet är långt ifrån absolut. Stadgandet i FörvL 4 § innebär inte att myndigheterna måste tillfredsställa varje medborgares alla serviceönskemål, utan att myndigheterna, helt inom ramen för vad som är görligt och rimligt från fall till fall och med hänsyn till myndighetens egna resurser, bör ställa sig välvilligt gentemot medborgarnas behov.

FörvL 4 § är således ett mycket elastiskt stadgande, på gränsen till intet förpliktigande. Det är därför desto mer anmärkningsvärt att jag kan åberopa stadgandet här.

Försäkringskassan har förvägrat mig sina blanketter i pdf-format. Den har inte förvägrat mig samma blanketter i pappersutskrift, utan faktiskt lämnat ut dessa till mig.

Att lämna ut blanketterna i pdf-format sker genom en knapptryckning och kräver inga som helst resurser. Att lämna ut samma blanketter i pappersutskrift har hittills krävt nästan två veckors arbete hos försäkringskassan och motsvarande väntetid för mig.

Försäkringskassan har inte angivit några juridiska eller praktiska skäl för sin vägran att lämna ut blanketterna i pdf-format, annat än att kassan inte är skyldig att göra det enligt TF 2:13 och "kommer heller inte av serviceskäl att tillmötesgå begäran". Faktum är att det hade varit oändligt mycket lättare för såväl kassan som för mig om kassan hade utfört den proverbiala knapptryckningen och lämnat ut sina blanketter till mig i pdf-format, än vad kassan faktiskt gjorde, nämligen en veckolång sökning efter pappersblanketter och den efterföljande utlämningen av kopior därav.

Kassans serviceskyldighet i detta specifika fall omfattar inte endast mig, utan också de läkare som kommer att använda sig av mitt journalföringssystem och dessas patienter. Genom kassans motvilliga inställning drabbas samtliga inblandade, utan att

kassan själv uppnår någon som helst tids- eller arbetsbesparing. Även försäkringskassan själv drabbas av sin egen iställning. Rationellt sett vore det därför mer adekvat att tala om kassans servicebehov, än om kassans serviceskyldighet. Juridiskt sett har kassan naturligtvis inget servicebehov, endast serviceskyldighet. Kasan har i detta fall brutit mot den.

Slutligen, beträffande likabehandlingsprincipen, antar jag att kassan har tidigare lämnat ut sina blanketter i pdf-format till andra företag som haft motsvarande behov av dem. Jag är säkert inte den första som skapar ett journalsystem för svenska läkare och det finns redan ett antal fungerande system på marknaden, så det är högst osannolikt att försäkringskassan har hållit samma negativa ståndpunkt gentemot tidigare sökanden.

Detta är dock i dagens läge endast ett välgrundat antagande; inte ett bevisligt faktum. Jag har, med stöd av TF, begärt uppgifter från försäkringskassan som eventuellt kan styrka mitt påstående i denna del. Så länge kassan inte har givit mig tillgång till de relevanta handlingarna, kan jag inte styrka mitt påstående om olika behandling. Om min begäran om uppgifter enligt TF råkar stötta mot försäkringskassans ovilja att lämna ut uppgifter, kommer jag istället att yrka på vittnesförhör och/eller anföra andra bevismedel enligt förvaltningsprocesslagen.

Skulle det visa sig att försäkringskassan har särbehandlat mig negativt i förhållande till andra, vore detta inte enbart ett brott mot likabehandlingsprincipen, utan också ett brott mot svenska och europeiska bestämmelser om tvingande marknadsneutralitet.

Anonymitet

Det är min uppfattning att beslut över en helt eller delvis anonymt framförd ansökan enligt TF 2 kap, kan också överklagas lika helt eller delvis anonymt. Det är min uppfattning att TF 2:14, 3 st, invaliderar förvaltningsprocesslagens 3 §. Ett antal fall av godtagna och avgjorda anonyma överklaganden hos regeringsrätten stärker denna min uppfattning.

Försäkringskassan delar inte min uppfattning i detta. Tvärtom, har försäkringskassan, såväl i sin besvärshänvisning som i sin korrespondens med mig, uppgivit att dess beslut inte kan överklagas anonymt och att namn, adress, personnummer och egenhändig namnteckning måste förekomma på varje besvärshandling, om denna skall godtas.

Till följd av detta väljer jag att skicka detta överklagande direkt till kammarrätten istället för till försäkringskassan, med begäran om ett föreläggande att avhjälpa eventuella brister beträffande de uppgivna personuppgifterna, om kammarrätten skulle besluta att detta är nödvändigt.

Kommunikation

Under förutsättning av att mitt anonyma överklagande godtas av kammarrätten, kan kommunikationer med mig ske per e-post under ovan angivna e-postadress.

Delgivning av handlingar i detta mål som inte kan skickas per e-post, kan ske genom att kopior av handlingarna läggs ut för avhämtning i kammarrättens reception och meddelande om att så har skett skickas till mig per e-post.

2005-10-06

Zenon Panoussis